

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA — POLITICA

APARE ODATĂ PE SĂPTAMĂNĂ

Sub conducerea D-lui SILIU RĂDULESCU Consilier la Curtea de Apel din București

COSTUL ABONAMENTULUI
A SE VEDEA PE COPERTĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
15, STR. JULES MICHELET, 15

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR
1 Nov. 1893 — 17 Aug. 1931

Andrei Rădulescu. — Înființarea Facultății de Drept din București.

Jurisprudența Română. — *Înalta Curte de Casație și Justiție S. I.* — Act administrativ de autoritate. — Acțiune în daune pe calea dreptului comun. — Termenul în care poate fi introdusă. — (Ministerul Justiției cu Aristide Alexandrescu). *Înalta Curte de Casație și Justiție S. II-a* (Execuție silită. — Jurnal de constatarea încheerii ultimului act de executare. (M. Bolintineanu cu Bernard Löbelsohn).

Înalta Curte de Casație și Justiție S. III-a. — Societăți comerciale. — Asociat. — Cauze de executare. (H. O. Spiegler cu Chaim Thiaru.

Curtea de Apel din București S. III-a. — Act administrativ de autoritate. — Cerere de suspendare. (Societatea Hotelurilor și Cazinoului Smaia cu Statul Român și Eforia Spitalelor civile).

Tribunalul Ilfov S. I Comercială. — Contestații. Proces verbal de sechestrul făcut după introducerea contestației (Ștefan Filipescu cu Olimpia Bușescu).

dar așa de răspândită, că lumina culturii a început să se împrășteie la noi deabia în preajma anului 1821.

În al doilea deceniu al acestui secol s'a introdus Dreptul ca obiect de studiu în școala domnească. Independent de încercările anterioare, în Februarie 1816 s'a înființat o catedră specială pentru Drept și a fost încredințată celui mai apreciat jurist al vremii, Logofătul Nestor.

Acestuia a urmat, după 1824—25, Costache Moroiu, care fusese trimis bursier la Pisa, de unde s'a întors „Doctor în Drepturi” și care a fost deasemenea unul din cei mai însemnați juriști ai epocii sale.

* * *

Până la 1838 Moroiu a fost singurul profesor de Drept și a predat diferite cursuri din această specialitate. *Ele făceau parte din Colegiul Sf. Sava.*

Prin organizarea din acel an a învățământului, cursurile de legi devin o adevărată școală de Drept. Deși cuprinse în cadrul Colegiului Sf. Sava, ele capătă o orânduire separată.

Sub influența Apusului, în special a Franței, — aceea a Italiei era în scădere — tineri bogați căltau să se împodobească tot mai mult cu știința pravilelor, unii plecând peste graniță, alții căutând să folosească învățătura dată aci în țară. Ceeace îndemna spre acest fel de învățătură, era și transformarea tot mai accentuată a Statului, care păresea formă veche, patriarhală și adopta formele noi, unde era nevoie de funcționari cu altă pregătire.

Și Domnul de atunci, Alexandru Ghica, dar mai ales Barbu Știrbey, Domnul de mai târziu, bărbat înzestrat cu o bogată cultură occidentală, între altele și juridică, un foarte bun cunoscător al stărilor noastre și un mare patriot, au căutat să desvolte învățământul Dreptului.

Știrbey, ca Mare Logofăt al Dreptății, punând în evidență valoarea Dreptului, într'un raport din Decembrie 1837, propunea să se mai înființeze, alături de catedra lui Moroiu, încă 2 catedre la Sf. Sava: una de Drept Comercial și alta de instrucțiune judecătorească sau Drept judecătorec, am zice de procedură.

Învățământul Dreptului trebuia să țină 2 ani. La

ÎNFIINȚAREA FACULTĂȚII DE DREPT DIN BUCUREȘTI ¹⁾

Cu dorința de a contribui cât de puțin pentru a face cunoscute unora, pentru a reaminti altora dintre Dvs., împrejurările în care a luat ființă unul din însemnatele noastre organisme culturale, m'am hotărât să vă vorbesc — astă seară — foarte pe scurt despre înființarea Facultății de Drept din București.

Despre aceasta — s'o mărturisim — chiar juriștii nu știu prea mult. Majoritatea cred că această înaltă școală a fost creată pe la 1864, când s'a înființat Universitatea și când au avut loc atâtea schimbări în viața Statului nostru.

De aceea ascultarea pe care vă rog să mi-o îngăduiți, sper că nu va fi fără folos.

Am arătat — cândva * * * aci care au fost începuturile învățământului Dreptului în Țara Românească. Spuneam că de foarte multă vreme trebuie să se fi învățat pravilele — măcar într'o formă simplă — în Palatul domnesc și prin casele boerilor, care erau chemați să fie judecători și mari dregători; pentru timpurile mai apropiate de noi sunt dovezi sigure în această privință.

La începutul veacului al XIX-lea, am avut un învățământ public, destul de desvoltat în diverse domenii, ceea ce n'ar corespunde cu părerea greșită,

¹⁾ Conferință ținută la *Radio* la 26 Iunie 1935.

aceste cursuri putea veni la început oricine avea 21 de ani și era deprins în „condeiul românesc” iar după 3 ani aveau să fie primiți numai cei ce trecuseră cursurile de umanoare.

După absolvirea cursurilor de Drept trebuia să faci un an stagiu în cancelariile judecătorești, să fie cum se zicea atunci — candidat — însă fără leafă. După ce făcea acest stagiu, avea să fie numit la cel dintâi post vacant, potrivit cu destoinicia lui. Stagiul era absolut obligator pentru cei ce voiau să ocupe loc de judecător, procuror, substitut, greșier și pomojnic.

Eforia Școalelor și Domnul, au mai adăugat o catedră de Drept civil român. S'a primit însă celelalte propuneri ale lui Știrbey și astfel, s'a dat o nouă organizare pentru învățământul Dreptului, diferită și mult îmbunătățită de ceea ce fusese până atunci.

* * *

În această organizare dela 1838, găsim începutul *Facultății de Drept din București*.

Deși cursurile de legi fac încă parte din Colegiul Sf. Sava, deși nu sunt prea numeroase, deși n'au titlul, dar pot fi socotite o Facultate de Drept.

Intocmitorii ei nu țineau atât la titlul de Facultate, care li se va fi părut poate prea pretentios, dar în concepția lor aceste cursuri erau menite să îndeplinească rolul unei Facultăți, în care să se predea toate ramurile Dreptului, în care pentru fiecare curs să fie câte un profesor, și care să se devoteze specialității lui „cum se face — spuneau și în alte țări la asemenea învățături”. Aceste cuvinte arată limpede că în mintea lor, acum se crea o Facultate de Drept.

Ea avea 4 catedre și următorii profesori: *Drept roman*, cu profesorul Costache Moroiu, *Drept civil*, cu Ștefan Pherekide, Doctor dela Padova, *Drept judecătoresc (Procedură)* și *Drept criminal* cu Const. N. Brăiloiu, Doctor în Drept dela Geneva și *Drept comercial* cu Alecu Racoviță, Doctor în Drept din țările germane, se pare dela München.

Predarea fiecărui curs urma să aibă loc de 3 ori pe săptămână câte 2 ceasuri.

Pentru Dreptul civil, profesorul va folosi pravila pământului, adică legea Caragea și părțile din Regulamentul Organic, referitoare la chestiuni de Drept civil.

Dreptul comercial avea să fie tratat după condica franceză, așa cum fusese tradusă și îndreptată de o comisie a Obșteștii Adunări, iar Procedura sau Dreptul judecătoresc, după Regulamentul organic, după legiuirile posterioare și după deslegările date în urmă pentru aplicarea lor. Acest curs trebuia să cuprindă și reguli pentru ținerea „grefului” sau orânduiala cancelariilor judecătorești.

Profesorii erau plătiți câte 500 lei lunar. Cursurile au început în Septembrie 1838.

Despre felul cum s'au ținut aceste cursuri ne putem face o idee din manuscrisele — reduse e adevărat dar interesante — aflate la Academia Română¹⁾.

Numărul studenților — putem întrebuința acest termen — era mic, în comparație cu ceea ce vedem astăzi, dar destul de însemnat pentru acel timp mai ales în primii ani.

Astfel în 1840 erau 42 dintre care au dat examen 32; erau apoi și auditori, se pare destul de numeroși.

Știrbey, într'un raport din acest an, vorbind iarăși de marea importanță a învățământului pravilelor, spera că în 6 ani va avea o parte din personalul trebuincios, format din oameni „împodobiti cu învățatură de pravila” iar peste 12 ani toți amplexii din posturile judecătorești, vor fi cu desăvârșită știință de pravilele țării.

În timpul domniei lui Vodă Bibescu, s'a mai redus pornirea spre acest învățământ. În 1842 sunt numai 28 studenți, în 1844 aflăm la examene numai 16, iar în 1845—46 erau 15—16, bineînțeles, exceptând auditorii.

Afară de numărul mic al celor ce treceau umanoarele și erau astfel pregătiți să urmeze cursurile de Drept, scăderea numărului studenților, pare a se explica și prin faptul că mulți din copii de boeri, plecau acum în străinătate, în special în Franța. Și Eforia Școalelor își trimitea bursierii săi. Astfel a trimis la Berlin pe Ioan Zalomit cu 150 galbeni pe an și 25 galbeni pentru drum. În Mai 1845, a trimis la Paris pe Gh. Costaforu, primul bacalaureat dela Eforia Școalelor, iar în 1846, pe Constantin Bosianu, care fusese 13 ani slujbaş în cancelaria controlului.

Curentul pentru Drept și în deosebi pentru mergerea în Franța era puternic. Rușii doritori de a atrage tineretul spre ei, au oferit din porunca Împăratului, tinerilor nobili români sau moldoveni, primirea în Academia de legi din Petersburg. Tinerii învățați nu s'au grăbit să ia acest drum, ci s'au îndreptat tot mai numeroși spre țările latine.

În 1847 numărul studenților la legi este și mai mic.

În acest an, însă, avem un alt moment însemnat pentru școala de Drept.

Vodă Bibescu, în noua organizare a școalelor, le împarte în 3: de sate, de orașe și școale desăvârșitoare sau academice. Acestea aveau să se urmeze într'o Academie la București.

Lângă această Academie avea să se alăture și o *Facultate pentru învățatura legilor acestei țări* „cu îndeplinire de cunoașterea legilor romane” și în comparație cu legislația altor neamuri. Cursurile țineau 2 ani.

De astă dată, Școala înaltă de legi capătă chiar titlul de *Facultate*. Organizația lui Ghica și Știrbey, dela 1838 se desăvârșește acum la 1847 — prin dobândirea acestui titlu de Facultate.

Cu toată via dorință a Domnului, realizarea într'o formă mai deplină a hotărîrii sale, nu s'a îndeplinit. Lipseau mai ales profesorii. Moroiu murise, iar ceilalți dela 1838, afară de Pherekide, pare că nu erau agreeați de Domn.

În curând izbucnește revoluția dela 1848. Deși Locotenența domnească avu vreme să se mai gândească la Drept, pentru care trimise bursieri în

1) M. No. 2710.

August 1848 pe Iorgu Crețeanu, totuși în 1849—1850, n’au mai fost deschise cursurile de legi.

* * *

Domnia lui Barbu Știrbey reprezintă însă un pas hotărîtor pentru consolidarea Facultății de legi.

Mare sprijinitor al învățământului în genere, și al celui juridic în special, acest Domn, a căutat acum să-l organizeze temeinic și să-i asigure propășirea. El arăta mare atenție juriștilor; în juru-i găsim pe Brăiloiu, Costaforu, Pherekide, Bosianu.

În organizarea ce dădu școalelor în Octombrie 1850, cursurile de legi ocupă un loc special. Ele sunt cu totul separate de cursurile complimentare și alcătuiesc o „*Facultate*”. Și organizația în fond și titlul erau acum ale unei adevărate Facultăți.

Materiile erau: 1) Drept roman „temeiul legislației civile” a țarei; 2) Dreptul civil special românesc; 3) Dreptul comercial; 4) Dreptul judecătoresc și de procedură; 5) Dreptul criminal; 6) Dreptul administrativ român, trebuincios mai ales pentru funcționarii administrativi și chiar pentru judecători; 7) Economia politică spre a da idei exacte și adevărate despre formarea bogățiilor negoțului, industriei și despre nelăgăduitele baze ale proprietății; 8) Istoria Dreptului spre a dobândi idei exacte despre progresul și schimbările legislației.

Cursurile țineau 3 ani. Impărțirea materiilor nu diferea mult de aceea care a fost în Facultatea delă București, până acum vre’o 25 ani și în ea se vede influența franceză.

Interesant este că pentru a intra în Facultate, trebuia, pe lângă certificatul colegiului, să dea *un examen de admitere* din istoria generală, limba latină și o limbă străină cultă și vorbită. Ceeace s’a hotărît acum de curând nu este dar ceva nou; se pare însă că se temea că nu vor veni nici atâți studenți ca până atunci. De aceea Domnul a hotărît că nimeni nu va mai fi numit în vre’o funcțiune administrativă superioară sau judecătorească, începând dela grefier de Tribunal, precum nici nu va putea fi avocat sau hotarnic, dacă n’are diploma Facultății de legi.

Știrbey dorea să deschidă cât mai curând Facultatea. Nu se înscriau însă tineri și nu se găseau ușor nici profesori.

Cu gândul desigur de a îndemna tinerimea spre aceste cursuri Domnul, la distribuirea premiilor din Iulie 1851, spunea că ele sunt absolut necesare pentru judecători, fiindcă a trecut vremea când țara n’avea condici sau avea o condică a lui Ipsilante, care nu cuprinde mai mult de 8 coale de text sau a lui Caragea cu 5—6 coale. Studiile juridice adăuga, sunt folositoare și pentru administrație. „Vă aduceți aminte — grăia Domnul — de cancelariile ispravnicilor și de calemurile de mai înainte: hârtiile se păstra pân sîn și afară de condicile ce se ținea la Logofeția, cea mare nu erau nici delle, nici arhivă”.

În Noembrie 1851, el numește profesori pe cei doi foști bursieri: Costaforu pentru Dreptul civil românesc și Bozianu pentru Dreptul roman, ambii Doctori

în Drept dela Paris. Examenul de admiterea studenților se ținea la 10 Noembrie iar la 15 are loc, cu mare solemnitate, deschiderea cursurilor.

Cuvântarea de deschidere, este ținută de Costaforu. Emoționat își exprimă recunoștința față de Eforia Școalelor și Inalta Stăpânire, precum și față de știința franceză, binecuvântând pe marii săi profesori și mai ales pe străluciții Ducorua, Valet, Ortolan, Duranton și alții. După considerații asupra împrejurărilor de atunci și asupra științei legilor spune, între altele: „Țara întreagă, Domnilor, are ochi asupra noastră, pentru că din acest cerc vor ieși legiuitorii și judecătorii ei; din aceste adunări ale noastre vor ieși apărătorii dreptății”.

Și adăuga, adresându-se în special către studenți: „Dela Dvs., spânzură a dovedi că învățătura dreptului nu este numai o podoabă superficială a spiritului, niciun mijloc de înavuțire printr’o primejdi-oasă isteciune de a înmulți numărul proceselor, ci o adevărată filosofie practică, din care are să rezulte binele obșteșc”¹⁾.

Această lecție este, — cum am scris altă dată, — cea dintâi care ni s’a păstrat din cele ce s’au ținut de Profesorii de Drept din Țara Românească și care a fost tipărită. Din acest punct de vedere se aseamănă cu a lui Flechtenmacher ținută în Moldova la 1830²⁾.

Pentru anul 1852—53, când erau studenți în anul II a fost numit tot Costaforu suplinitor la Dreptul penal, procedura penală și civilă, iar în 1853—54, a fost chemat din nou profesorul Ștefan Pherekide, dându-i-se de astă dată Dreptul administrativ.

Au urmat apoi alte modificări, prin care cursurile au fost reduse la 2 ani.

La sfârșitul anului școlar 1853—54 a eșit prima serie de absolvenți, între care 8 „eminenti”: Dimitrie Paul Vioreanu, Gh. D. Vernescu, Petre Orbescu, D. Economu, Alecu Lăzărescu, Ioan Ralea, Vasile Petroni, Alecu Petrescu. Toți aceștia au îndeplinit mai târziu roluri importante. Unii au fost trimiși bursieri în străinătate și toți au fost rocamandați să fie numiți în funcțiuni judecătorești. Domnul, în deosebi, se îngrijea să fie numiți după ce vor face un stagiu și vor da un examen, la cele dintâi locuri vacante. Absolvenții „junei Facultăți” cum o numia Bozianu, erau căutați atunci să fie numiți în slujbe, iar cei mai buni, trimiși să se perfecționeze pentru a deveni profesori. Ce timpuri fericite pentru tineretul harnic!

Se vede din cele expuse că Vodă Știrbey a avut un însemnat rol atât la 1838 cât și în domnia lui, pentru înființarea Facultății de Drept.

Dorința lui a fost s’o înalțe cât mai mult, dar la 2 Iulie 1856 a fost nevoit să părăsească tronul.

Cu toate greutățile acelor vremuri, Facultatea de drept a continuat să trăiască, datorită desigur, mai ales faptului că la Direcția Școalelor au fost tot juriști: Bozianu, Costaforu, V. Boerescu.

1) *Vestitorul Românesc* 1859 supl. No. 87

2) T. Codrescu: *Urcarul XIX* p. 476 și urm. *Curier judiciar* 1930.

Numărul studenților creștea, deși încet. O greutate însemnată era tot lipsa de profesori. La post rămăsese vechea gardă: Costaforu și Bozianu. În 1857 fu numit suplinitor la Dreptul comercial Vasile Boerescu.

Anul 1859 aducea înfăptuirea visului generației de atunci: Unirea celor două Principate. Eforia Școalelor își continua opera de ridicare culturală. La 5 zile după unire, la 29 Ianuarie, a fost numit profesor de Drept constituțional și administrativ D. P. Vioreanu, fostul bursier, deabia sosit în țară de o lună și jumătate și care mai târziu a fost și Procuror General la Curtea de Casație.

În fine în acest an, la 10 Septembrie 1859, Facultatea capătă organizarea sa definitivă, cu totul distinctă, dându-i-se titulatura de *Facultatea de Drept* în locul aceleia de legi; ea era compusă numai din profesori de Drept și avea să fie condusă de un decan ales de profesori cu majoritate de voturi.

Cursurile erau de 3 ani. Materiile și împărțirea lor sunt acelea pe care le-a avut până acum câteva decenii.

Ea conferea titlul de *bacalaureat în Drept* după 2 ani de studii și de *licențiat* după absolvirea a 3 ani și darea unor examene speciale.

Cel dintâi decan a fost C. Bozianu, care a fost confirmat de Cuza la 25 Noembrie 1859.

Complectarea locurilor de profesori se făcea cu greu. O cauză — spuneau gurile rele — ar fi fost și atitudinea celor 4 profesori, care respingeau din răutate pe candidați și cărora li s'a și dat calificarea de „cuadrilateralul dela Drept”.

În fine complectarea s'a făcut în 1863 și 1864 când au fost numiți: Aristid Pascal pentru Procedura civilă, Constantin Boerescu pentru Dreptul civil, A. Vericeanu pentru Economia politică, G. Danielopol pentru Dreptul roman, G. Cantili pentru Dreptul penal.

Totuși unii nu vedeau prea bine Facultatea de Drept.

Vodă Cuza chiar, ar fi dorit, în prim rând, o Facultate de știință economică și administrativă precum și una de știință agronomică, industrială și comercială.

Totuși el a apreciat și însemnătatea Facultății juridice, iar profesorii ei i-au fost principalii sfătuitori și colaboratori la marea operă de prefacere și consolidare a Statului.

Încetul cu încetul s'au văzut progresele Facultății, numărul studenților a crescut iar în curând întâlnim licențiații ei. Cel dintâi a fost Ștefan N. Șoimescu, al doilea Grigore Păucescu, al treilea Em. Protopopescu-Pache.

Când s'a înființat Universitatea din București, în Iulie 1864, Facultatea de Drept avea un trecut și începuse să dea roade destul de frumoase.

Ea este cea mai veche dintre Facultățile României, iar rolul ce a îndeplinit pentru cultură și în special pentru dezvoltarea și întărirea Statului nostru — oricât de criticați ar fi, astăzi, juristi — a fost un rol glorios, pe care avem datoria să-l cunoaștem spre a-l aprecia just.

Andrei Rădulescu

1) Pentru mai multe amănunte a se vedea lucrarea mea: *Cercetări asupra învălmântului Dreptului în Țara Românească până la 1865*, București 1912.

JURISPRUDENȚA ROMANA

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I

Audiența de la 8 Mai 1935

Președinția D-lui S. Tipei, consilier

Ministerul Justiției cu Aristide Alexandrescu

ACT ADMINISTRATIV DE AUTORITATE — DAUNE — VALORIFICAREA LOR PE CALEA DREPTULUI COMUN. — DACĂ TREBUIE PĂZIT TERMENUL DE 30 DE ZILE PREVĂZUT PENTRU EXERCITAREA ACȚIUNEI ÎN CONTENCIOS ADMINISTRATIV.—ART. 1, 4 ȘI 6 DIN LEGEA CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV.

QUASI-DELICT.— DAUNE PRICINUITE PRIN AFLICAREA UNEI LEGI DECLARATĂ NECONSTITUȚIONALĂ.—RESPONSABILITATEA STATULUI.— ART. 998 C. CIVIL — ART. 10 DIN LEGEA DE ORGANIZARE A MINISTERELOR.

1. Termenul de 30 de zile prevăzut de art. 4 din legea contenciosului administrativ pentru exercitarea acțiunii reglementate de această lege, nu poate fi extins, în lipsa unei dispozițiuni exprese, și în cazul când cel lezat printr'un act abuziv de autoritate își valorifică daunele pe cale dreptului comun.

2. Atunci când prin punerea în aplicare a unei legi, declarată apoi neconstituțională, se aduce părților un prejudiciu, Statul ca persoană juridică unitară, trebuie să repare acel prejudiciu, el fiind ținut să răspundă pentru oricare din actele puterilor prin care își exercită activitatea sa.

No. 93. — Respins recursul făcut de Statul Român prin Ministerul de Justiție contra deciziei cu No. 64/935 a Curții de apel din București S. III. în proces cu Aristide Alexandrescu.

Curtea deliberând,

Asupra recursului făcut de Statul Român reprezentat prin Ministerul de Justiție, în contra deciziei civile a Curții de Apel București Secția III-a No. 64 din 1935.

Având în vedere deciziunea atacată cu recurs din care rezultă că intimatul Ar. Alexandrescu, a chemat în judecată pe recurent cerând să fie obligat la plata sumei de 500.000 lei daune pentru că a fost pus în retragere din funcțiunea de Consilier la Inalta Curte de Casație la vârsta de 68 ani în loc de 70.

Că Tribunalul Ilfov prin sentința No. 1509 din 1933 rezolvând în prim loc două obiecțiuni ridicate de recurent, le-a înlăturat motivul că intimatul are dreptul să ceară daune pe calea dreptului comun fiindcă legea contenciosului n'a ridicat părții vătămate dreptul de a cere daune pe acea cale când nu se cere și anularea actului abuziv de autoritate, iar faptul că intimatul a primit fără rezervă pensia, nu înseamnă achiesarea și renunțarea la daune. În fond însă, Tribunalul a respins acțiunea pe baza art. 140 din legea de organizare judecătorească, modificat prin legea din 4 Aprilie 1931, conform căruia Consilierii Inaltei Curți pot fi scoși la pensie la vârsta de 68 ani, luând act în același timp de declarațiunea intimatului că va ataca pentru neconstituționalitate legea din 4 Aprilie 1931.

Că, în urma apelului făcut de intimat, Secțiunea II-a a Curții de Apel București, prin deciziunea No. 85 din 1934, găsind și ea că cele două obiecțiuni au fost bine înlăturate de Tribunal, a respins apelul tot din cauza citatului articol din legea de organizare judecătorească.

Că reclamantul a declarat recurs în contra acestei deciziuni care a fost trimis la Secțiunile Unite ale

Inaltei Curți pentru a decide asupra chestiunii neconstituționalității legii și mai înainte de a se intra în fond, recurentul a ridicat incidentul că este lipsită de interes cercetarea neconstituționalității legii care formează obiectul recursului, deoarece deciziunea se menține pe considerațiunea că ilegalitatea punerii în retragere nu poate fi discutată decât pe cale de contencios și numai în termenul prevăzut de legea respectivă; că acest incident a fost respins de Inalta Curte Secțiunii Unite prin deciziunea No. 25 din 1934 ca neavând raport direct cu chestiunea Constituționalității, iar în fond a declarat menționata lege neconstituțională, trimițând cauza spre a fi judecată din nou la aceiași Curte.

Ca instanță de trimitere — Secțiunea III-a a Curții de Apel — prin deciziunea atacată cu recurs a admis apelul și reformând hotărîrea primei instanțe a obligat pe recurent să plătească intimatului suma de 455.540 lei cu titlu de daune și pentru a da această soluțiune, examinând obiecțiunile recurentului cu privire la inadmisibilitatea acțiunii în daune, fiindcă intimatul n'a făcut acțiune în contencios și achiesarea acestuia rezultând din împrejurarea că a primit pensia fără rezervă, Curtea motivează că aceste obiecțiuni constituiesc adevărate excepțiuni peremptorii de fond și întrucît au fost respinse atât de Tribunal, cât și de Curte înainte de Casare, iar Statul nu le-a dedus în casajie pe cale de recurs, mai ales că legea fusese declarată neconstituțională și în alte cazuri, rezolvarea celor două excepțiuni se opune Statului cu autoritate de lucru judecat, așa că nu mai pot fi puse din nou în discuție în fața instanței de trimitere.

Că, situându-se și în ipoteza că n'ar fi autoritate de lucru judecat, instanța de trimitere cercetează și ea cele două obiecțiuni și le respinge motivând în ce privește prima obiecțiune că prin legea contenciosului n'a fost desființat dreptul pentru partea lezată de a cere instanțelor ordinare despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin actul abuziv de autoritate, drept pentru valorificarea cărui nu este necesară constatarea prealabilă de către instanța de contencios a ilegalității actului; că termenul de 30 zile văzut de art. 4 din legea contenciosului, este prescripționat numai pentru acțiunea specială de anulare și reintegrare, așa că intimatul mărginindu-se să ceară daune conform dreptului comun, are dreptul să introducă această acțiune în daune oricând, în termen de 30 ani.

Că apoi, Curtea motivează că față de situațiunea creiată prin deciziunea Secțiunilor Unite care a declarat neconstituțională legea din 4 Aprilie 1931, acțiunea intimatului întrunește toate elementele cerute de art. 998, căci prin pensionarea mai înainte de vreme produsă prin măsura ilegală prin decretul regal No. 708 din 1932, în urma propunerii Ministerului de Justiție, intimatul a suferit o pagubă care constă în diferențe dintre pensie și salariu pe care le-ar fi încasat dacă ar fi fost menținut în funcțiune până la vârsta de 70 ani; că în ce privește

obiecțiunea recurentului că acțiunea ar fi inadmisibilă pentru că Ministerul ar fi fost autorizat să facă pensionarea pe baza unei legi, așa că fiind de bună credință nu i se poate imputa nici o culpă, Curtea înlăturată și această obiecțiune arătând că executarea unei legi neconstituționale, constituie o violare a unui principiu constituțional și că atare un act susceptibil de daune pentru că Statul nu răspunde numai pentru activitatea puterii executive, ci și pentru activitatea tuturor puterilor sale fiind prin urmare suficient ca această activitate să depășească normele obiective impuse acelei puteri, pentru ca să curgă dreptul la daune pentru cei prejudiciați prin această activitate ilegală; iar împrejurarea că procesul a fost angajat cu Ministerul de Justiție, constituie o simplă modalitate de chemare a Statului în justiție conform legii din 1929, Statul având o unitate de patrimoniu, care suportă repararea prejudiciilor create prin ori care din puterile sau organele sale.

Că, fiind astfel stabilită culpa Statului, Curtea procedând la evaluarea prejudiciului, motivează că raporturile de funcțiune cu durata limitată în timp prin lege, au caracterul unor contracte de locațiune de servicii, cu durata determinată și în cazul când funcționarul este împiedicat prin actul ilegal și întâmpinativ al administrației să presteze serviciile până la limita de vârstă, el conservă în contra Statului un drept de creanță echivalent cu salariul pe tot acest interval.

Că salariul intimatului pe cei 2 ani este de 788.728 lei, din care scăzându-se suma primită drept pensie, se cuvine acestuia ca daune suma de 455.540 lei, adică atât cât și-a redus acțiunea, sumă pe care Statul român, prin Ministerul de Justiție trebuie să o plătească intimatului.

Văzând motivul II de casare:

„II. — Exces de putere. Violarea și greșita aplicatiune a art. 1, 4 și 6 din legea pentru Contenciosul Administrativ și art. 99 și 107 din Constituțiune, deoarece Curtea de Apel pentru a admite apelul și acțiunea, în mod greșit și fără competență, constată ilegalitatea Inaltului Decret Regal No. 708 din 1932, prin care intimatul a fost pus la retragere și aceasta încă peste termenul de 30 de zile prevăzut de legea Contenciosului administrativ.

„Curtea de Apel, pentru a decide astfel, motivează că apelantul necerând anularea și a actului abuziv de autoritate, ci numai daune, are dreptul să introducă acțiunea în daune și în timp de 30 ani.

„Ori, dacă este adevărat că în principiu, după cum s'a decis și de către Inalta Curte de Casație și Justiție în Secțiunii Unite, acțiunea în daune derivând dintr'un act administrativ de autoritate ilegal se poate intenta fie la Curtea de Apel, potrivit art. 6 din Legea Contenciosului Administrativ, în acelaș timp cu judecarea unei acțiuni în Contencios, fie înaintea instanțelor de drept comun, atîta vreme cît nu se cere și anularea actului administrativ de autoritate, nu este însă mai puțin adevărat că

„atunci când pentru acordarea daunelor cerute este
 „necesar ca în prealabil să se constate ilegalitatea
 „actului administrativ de autoritate, instanțele de
 „drept comun nu au competența de a judeca această
 „chestiune și ca atare acțiunea în daune, în acele
 „condițiuni devine inadmisibilă.

„În adevăr pentru ca instanța de fond în cazul
 „de față să poată admite acțiunea în daune, a fost
 „necesar să constate în prealabil că actul admini-
 „strativ de autoritate a fost dat cu călcarea legii și
 „ca atare să-l declare ilegal, ceea ce nu putea face
 „întrucât prin legea contenciosului administrativ, con-
 „statarea ilegalității actelor administrative de auto-
 „ritate este rezervată în mod exclusiv instanțelor de
 „contencios administrativ prevăzute de acea lege.

„Chiar dacă am admite prin imposibil că instan-
 „țele de drept comun cu această ocaziune ar putea
 „să examineze ilegalitatea unui act administrativ de
 „autoritate, încă aceasta nu este posibil peste terme-
 „nul de 30 de zile, prevăzut de art. 4 din legea
 „contenciosului administrativ, atunci când actul se
 „referă la punerea în retragere a funcționarului, cum
 „este în cazul de față.

„A decide altfel în sensul celor hotărâte de Curtea
 „de Apel, însemnează pur și simplu desființarea
 „contenciosului administrativ, căci nimeni nu ar mai
 „avea nevoie și nici interes de a se adresa instanței
 „speciale de contencios dacă poate obține pe călea
 „daunelor în fața instanțelor drept comun, fără nici o
 „limită și fără nici o restricție, reparațiunea inte-
 „grală a prejudiciului cauzat printr-un act admini-
 „strativ de autoritate.

„În cazul de față, d-l Aristide Alexandrescu, nefă-
 „când acțiune în contencios în fața instanțelor spe-
 „ciale de contencios administrativ și în termenul
 „prevăzut de lege, Înaltul Decret Regal prin care a
 „fost pus în retragere a devenit valid și validitatea
 „lui numai putea fi pusă în discuțiune așa după cum
 „s'a făcut și decis de către Curtea de Apel, cu ocazia
 „acțiunii în daune în fața instanței de drept comun”.

Având în vedere că prin motivul II de casare se
 impută Curții că ar fi domis exces de putere, vio-
 larea și greșita aplicațiune a art. 1, 4 și 6 din legea
 pentru contenciosul administrativ și a art. 99 și 107
 din Constituție.

Că în dezvoltarea acestui motiv recurentul pre-
 tinde că din moment ce intimatul n'a atacat pe
 calea contenciosului în termen de 30 zile, Înaltul
 Decret Regal prin care a fost pus în retragere, va-
 liditatea acestui decret nu mai poate fi pusă în
 discuție, cu ocaziunea acțiunii în daune, în fața
 instanței de drept comun, așa după cum greșit și
 fără competență a procedat Curtea de Apel.

Considerând că e necontestat ca pe lângă calea
 Contenciosului administrativ, cel vătămat printr-un
 act abuziv de autoritate, are deschisă pentru daune
 și calea dreptului comun;

Considerând că termenul de 30 zile a fost prevăzut
 în art. 4 al legii contenciosului administrativ pentru

exercitarea acțiunii reglementată de această lege și
 nu poate fi deci extins în lipsa unei dispoziții exprese
 și la acțiunile de drept comun, de care sus zisa lege
 nu se ocupă, așa că această ultimă acțiune putând
 fi exercitată și după expirarea aceluși termen, fără a
 i se putea opune decăderea din art. IV suscitată,
 motivul II de casare este nefondat;

Văzând motivul III de casare:

„Exces de putere. Violarea art. 99 c. civ. Violarea
 „și greșita aplicațiune a art. 10 din legea de organi-
 „zare a Ministerelor din 1929. Violarea art. 33, 34,
 „35, 39 din Constituțiune și a principiului separa-
 „țiunilor puterilor în Stat, în sensul că Curtea de
 „Apel pentru a admite acțiunea în daune în mod
 „greșit consideră că Ministerul Justiției este în culpă
 „pentru a fi executat o lege, care posterior execu-
 „tării ei, a fost declarată de Justiție ca neconstituțio-
 „nală în acest proces.

„Am susținut înaintea instanței de fond că potrivit
 „art. 99 c. civ. pentru ca daunele să fie posibile
 „de acordat în principiu, trebuie să existe din partea
 „aceluia dela care se pretind daunele, în speță, Mi-
 „nisterul de Justiție, o culpă care să-i fie imputabilă.

„Am susținut că Ministerul de Justiție nu i se
 „poate imputa nici o culpă de a fi executat o lege,
 „întrucât el ca organ al puterii executive, neavând
 „căderea de a discuta constituționalitatea legilor, era
 „obligat să o execute și să o aplice, atâta vreme cât
 „legea nu a fost declarată neconstituțională față de
 „persoana care pretindea aceasta pe călea justiției.

„Curtea de Apel pentru a respinge această apă-
 „rare, motivează că Statul fiind o persoană juridică
 „indivizibilă, conform art. 10 din legea Ministerelor
 „din 1929, Ministerul nu se poate apăra de efectele
 „unui act lipsit de eficacitate din cauza neconstitu-
 „ționalității legii, pe baza căreia el a fost făcut și
 „care deși emană dela puterea legiuitoare, respon-
 „sabilitatea Ministerului este angajată, fiindcă și pu-
 „terea legiuitoare face parte din organizarea Stăului.

„Ori, prin această argumentare, se interpretează
 „greșit și pe aplică greșit art. 10 din legea de or-
 „ganizare a Ministerelor, care nu se referă decât la
 „organele puterii executive, în speță la Ministere și
 „se violează în același timp principiul separațiunii
 „puterilor în Stat, prevăzut de Constituțiune, după
 „care puterea executivă neputând impieta asupra
 „puterii legislative, este obligată a executa legile
 „lării, fără a avea posibilitate în nici un fel de a le
 „înlătura, atâta timp cât ele sunt în ființă.

„În consecință, întrucât Ministerul nu ar fi putut
 „să fie considerat în culpă decât dacă după ce Înalta
 „Curte de Casație a declarat legea neconstituțională
 „față de intimatul d-l Aristide Alexandrescu, ar fi
 „persistat în refuzul de a satisface drepturile inti-
 „matului, Curtea de Apel, obligând Ministerul de
 „Justiție la daune numai pentru simpla împrejurare
 „de a fi executat o lege, a dat o deciziune casabilă
 „și din acest punct de vedere”.

Având în vedere că prin motivul III de casare se

sustine că Ministerul de Justiție executând o lege care ulterior a fost declarată neconstituțională, nu are nici o culpă, așa că nu putea fi obligat la daune și întrucât Curtea a judecat altfel, a comis un exces de putere și a violat și aplicat greșit art. 998 c. civ., 10 din legea de organizare a Ministerelor, 33, 34, 35 și 39 din Constituție, precum și principiul separațiunii puterilor în Stat;

Considerând că după cum s'a arătat Curtea de Apel a obligat Statul Român să plătească daune intimatului pentru prejudiciul ce a cauzat acestuia prin punerea în retragere la vârsta de 68 ani în loc de 70 cât era limita de vârstă prevăzută de art. 140 din legea de organizare judecătorească, mai înainte ca acest text să fi fost modificat prin legea din 4 Aprilie 1931, declarată neconstituțională prin decizia Inaltei Curți S. U. No. 25 din 1934.

Că prin urmare, culpa a fost stabilită în sarcina Statului Român, iar nu în sarcina Ministerului de Justiție — precum greșit se susține prin recurs — căci Ministerul, conform art. 10 din legea organizării Ministerelor din 1929, nici nu are personalitate juridică proprie, el apărând în acest litigiu ca simplu reprezentant al Statului care a executat legea pe baza căreia intimatul a fost pus la pensie;

Considerând că legea fiind opera puterii legiuitoare și a puterii executive, reprezentată prin Miniștri cu concursul cărora ea devine executorie, urmează că atunci când prin punerea în aplicare a unei legi, declarată apoi neconstituțională, se aduce părților un prejudiciu, Statul ca persoană juridică unitară, trebuie să repare acel prejudiciu, el fiind ținut să răspundă pentru oricare din actele puterilor prin care își exercită activitatea sa;

Că așa dar, Curtea nu a comis exces de putere și nu a violat textele invocate prin motivul III de casare, care deci este neîntemeiat;

Văzând motivul IV de casare:

„IV. Exces de putere. Omisiune esențială. Nemotivare. Violarea art. 16 din legea Statutului Funcționarilor Publici, art. 8 din legea Contenciosului administrativ și a art. 998 c. civ., prin aceia că Curtea de Apel omite a se pronunța asupra apărării ce am făcut, că chiar în ipoteza în care s'ar constata ilegalitatea Decretului de pensionare al intimatului din momentul însă în care intimatul nu a cerut și nu a obținut reintegrarea în funcțiune, nu este posibil a se condamna autoritatea administrativă la daune, echivalând cu salariul pe tot timpul cât ar fi putut funcționa până la limita legală a vârstei, deoarece salariul nu poate fi atribuit unui funcționar public decât în schimbul serviciului prestat sau în cazul îndepărtării ilegale din funcțiune numai atunci când el a obținut reintegrarea în funcțiune, pe calea „justiției”.

„Am susținut în adevăr că actul de pensionare din oficiu al unui funcționar public, mai înainte de termenul prevăzut de lege nu poate constitui prin el însuși un act generator de daune, fiindcă acest act îi profită și îi produce din potrivă o retribuțiune, fără a presta nici un serviciu și că ceea ce ar produce daune, ar fi numai refuzul autorității de a-l reintegra pe funcționar în funcțiune, dacă acesta ar manifesta voința de a continua serviciul până la îndeplinirea vârstei legale sau ar obține acest drept pe calea Justiției.

„Am susținut că în cazul de față, intimatul nu a solicitat niciodată dela Ministerul Justiției reintegrarea sa în funcțiune, pentru a continua serviciul și nici nu a obținut pe calea Justiției un asemenea

„drept, ci din potrivă el a primit pensionarea fără protestare și fără rezervă încasând regulat pensiuina.

„Curtea de Apel se mărginește a argumenta la apărarea noastră de mai sus că în materie de pensionare nu există achiesare și că renunțarea la daune trebuie să fie expresă, ea neputându-se deduce din executarea unui drept legitim și obligatoriu, dar omite a se pronunța asupra chestiunii dacă acest drept există pentru intimat în sensul celor arătate, deoarece dacă este adevărat în drept că nu există achiesare în materie de pensionare, această teorie nu este aplicabilă în speța de față, ci numai în cazul în care funcționarul cerând reintegrarea în funcțiune, a fost nevoit până la rezolvarea cererii sale și în virtutea unei legitime necesități de a putea trăi, să-și aranjeze dreptul la pensie.

„A decide în sensul stabilit de Curtea de Apel că raporturile de funcțiune sunt considerate ca niște contracte de locațiune de serviciu cu durată determinată, până la limita vârstei legale, și că funcționarul împiedecat prin actul ilegal al administrației să-și presteze serviciile până la limita de vârstă, fără însă a cere dela autoritatea Administrativă a presta serviciul, conservă în contra Statului un drept de creianță echivalent cu salariul pe tot acest interval, ar însemna că orice funcționar îndepărtat în mod ilegal din funcțiune, să poată pretinde cu titlu de daune dela instanțele de drept comun, întreg salariul ce i s'ar cuveni până la vârsta la care ar fi urmat a fi pus la retragere, fără a fi prestat niciun serviciu și fără măcar a fi nevoie să ceară aceasta, ceea ce este cu totul inadmisibil.

„Potrivit art. 16 din legea statutului funcționarilor publici, salariul este un drept legal de funcțiune, iar nu legal de un contract de locațiune de serviciu și el este datorat numai atâta vreme cât funcțiunea este ocupată de un funcționar, adică atâta timp cât se prestează serviciul și de aceia s'a și hotărât de către Inalta Curte că un funcționar public în funcțiune nu poate renunța valabil la salariul ce i se cuvine în viitor, ca atribut al funcțiunii sale.

„Că este așa, aceasta mai rezultă și în mod neîndoios din împrejurarea că art. 8 din legea contenciosului administrativ nu păstrează dreptul la salariul funcționarului îndepărtat în mod ilegal din funcțiune decât numai în cazul în care acesta a obținut dela justiție reintegrarea în funcțiune”.

Având în vedere că prin motivul IV de casare se impută Curții că ar fi comis exces de putere, omisiune esențială și nemotivare, violarea art. 16 din legea Statutului Funcționarilor Publici, art. 8 din Legea Contenciosului Administrativ și art. 998 c. civ., prin aceia că nu s'ar fi pronunțat asupra apărării recurentului, că intimatul nu avea dreptul la diferența de salariu, odată ce n'a prestat serviciu, simplul act al pensionării în contra căreia intimatul nici n'a protestat, neputând constitui un act generator de daune;

Considerând că potrivit art. 140 din legea de organizare judecătorească, intimatul în calitate de Consilier la Inalta Curte, trebuia menținut în funcțiune până la vârsta de 70 ani, așa că punerea sa în retragere la vârsta de 68 ani, — mai înainte deci de atingerea limitei de vârstă — pe temeiul legii din 4 Aprilie 1931, care a fost declarată neconstituțională, constituie un act generator de daune, care atrage pentru intimat dreptul de a primi ca despăgubire, o indemnizațiune corespunzătoare prejudiciului ce i s'a cauzat și care constă în dobândirea diferenței

dintre suma încasată ca pensie și aceia ce i se datora ca salariu, pe timp de doi ani cât mai avea dreptul să rămână în funcțiune;

Că deci, Curtea, atribuind intimatului suma de 455.540 lei, reprezentând diferența între suma datorită ca salariu și pensia până la 1 Iulie 1934, care era termenul legal de punere în retragere, n'a comis niciun exces de putere, omisiune esențială sau nemotivare și nu a violat niciunul din textele invocate din motivul IV de casare care astfel este neîntemeiat.

Că așa fiind și întrucât prin examinarea și înlăturarea motivului II de casare, devine fără interes a mai discuta motivul I de casare prin care se critică partea din deciziune referitoare la existența lucrului judecat, recursul urmează să fie respins cu cheltueli de judecată care prin apreciere se fixează la suma de 3.000 lei.

Pentru aceste motive, respinge.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. II-a

Audiența de la 26 Martie 1935

Președinția D-lui Const. C. Rătescu, președinte

M. Bolintineanu cu Bernard Löbelsohn

EXECUȚIE SILITĂ. — CONTESTAȚIE. — JURNAL CUNSTATATOR DE ÎNCHEEAREA ULTIMULUI ACT. DE EXECUTARE. — ART. 403 PR. CIVILĂ.

Introducerea unei contestațiuni nu poate împiedica Tribunalul de a dispune conform art. 403 pr. civilă constatarea săvârșirii ultimului act de executare, când acest act a fost în realitate săvârșit, deoarece după cum rezultă din textul legii, formalitatea prescrisă de art. 403 pr. civilă are de scop de a împiedica numai introducerea unor noi contestațiuni fără să împiedice însă și judecarea contestațiilor cari au fost introduse înainte ca încheierea constatatoare a săvârșirii ultimului act de executare să fi intervenit, sau cari judecate fiind la prima instanță s'a afla pendinte în apel.

No. 519. — Respins recursul făcut de M. Bolintineanu în contra deciziei cu No. 394/929 a Curții de Apel din București în proces cu Bernard Lobelsohn.

Curtea deliberând,

Asupra recursului introdus de M. Bolintineanu împotriva deciziei cu Nr. 394/929, a Curții de Apel din București Secția III-a

Având în vedere lucrările dela dosarul cauzei din cari rezultă că G. Ionescu în calitate de creditor potecar a cerut și obținut scoaterea în vânzare a imobilului situat în București Strada Fundătura Vultur Nr. 11, averea debitorului său M. Bolintineanu, imobil ce la 5 Martie 1934, a fost adjudecat definitiv asupra lui C. Renea, căruia după depunerea prețului adjudecării i s'a eliberat ordonanța de adjudecare Nr. 5438 din 4 Mai 1925.

Că, ulterior după ce recursul îndreptat de debitor în contra acestei ordonanțe de adjudecare este respins de această Inaltă Curte prin deciziunea cu Nr. 544 din 6 Noembrie 1925, adjudecatorul C. Renea vânzând sus menționatul imobil lui Bernard Lobelsohn prin

actul de vânzare — Cumpărare autentic și cum acesta din urmă pune în executare atât actul de cumpărare cât și ordonanța de adjudecare, dresându-se de către Portărelul delegat cu executarea și procesul verbal de punere în posesie cu data de 19 Iunie 1929, debitorul M. Bolintineanu introduce contestație care însă prin sentința cu Nr. 368 din 4 Iulie este respinsă de Tribunalul Ilfov Secția de Notnriat.

Că, la 6 Iulie 1929 Bernard Lobelsohn cere Tribunalului a se da o încheiere potrivit art. 403 pr. civ. care să constate săvârșirea executării, cerere care însă este respinsă prin jurnalul cu Nr. 11321 din 11 Iulie 1929, pe motiv că sentința dată în contestațiune fiind supusă apelului, această cerere este prematură, și care jurnal la rândul său fiind apelat de către susnumitul petiționar, Curtea de Apel din București Secția III-a, prin deciziunea cu Nr. 394 din 26 August 1929 — care s'a atacat cu recursul de față — admite apelul constatând că s'a îndeplinit ultimul act de executare pentru punerea în posesie a susnumitului apelant.

Având în vedere că recurentul M. Bolintineanu — în calitate de debitor expropriat — pa lângă motivul de casare la recursul ce a făcut a introdus în termen potrivit art. 68 din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 14 Aprilie 1934, și un motiv special în baza căruia cere astăzi desființarea ordonanței de adjudecare ca unul ce ar beneficia de dispozițiunile de favoare ale menționatei legi.

Considerând că, potrivit dispozițiilor art. 69 al. a. din legea pentru lichidarea datoriilor din 14 Aprilie 1934, această Inaltă Curte de Casație va declara desființate ordonanțele de adjudecare în urma cererii debitorului, formulată sub forma unui motiv special de casare cu condiția însă ca în contra acestei ordonanțe de adjudecare să existe un recurs pendinte în fața acestei Inalte Curți.

Considerând că în speță este necontestat că recursul ce s'a introdus împotriva ordonanței de adjudecare dată în cauză, a fost soluționat, după cum s'a arătat mai sus de această Inaltă Curte, încă la data de 6 Noembrie 1935, prin respingerea lui ca nefondat, iar recursul de față este introdus împotriva unei hotărâri dată cu privire la executarea acestei ordonanțe de adjudecare, care rămăsese astfel definitivă și fusese investită cu formula executorie.

Că, în asemenea condițiuni motivul special de casare prin care se cere desființarea ordonanței de adjudecare urmează a fi privit ca nefondat și a se respinge ca atare.

În ceiace privește temeinicia în fond a recursului.

„Văzând motivul de casare astfel formulat :

„Violarea art. 402 — 403 pr. civ. exces de putere, eroare grosieră de fapt, denaturare nemotivare, omisiune esențială. În adevăr, Curtea de Apel printr'o violare flagrantă a dispozițiilor art. 402 și 403 din „proc. civ., socotește că jurnalul de confirmare al „executării este independent de existența sau neexistența vreunei contestațiuni, textele mai sus invocate sunt categorice, acel jurnal de confirmare a „urmăririi nu poate fi întocmit atât timp cât toate

„căile de atac nu au fost epuizate, ori în speță se constată că am făcut o contestație, că aceasta a fost respinsă și că sunt încă în termen de a apela sentința de urmărire, violând textele de lege mai sus arătate numai prin exces de putere, Curtea de Apel își sprijină argumentarea sa pe considerațiuni de pretinsă echitate, străine de litera legii, Curtea de Apel nu motivează pentru ce mi respinge argumentarea mea și anume că nu este vorba de o înlesnire ce s'ar da debitorului de „rea credință prin admiterea soluțiunii jurnalului Tribunalului și că prin soluțiunea preconizată se vine cel mult în ajutorul creditorului puțin diligent. Numai printr'o eroare grosieră de fapt nemotivare, exces de putere și violarea textelor arătat, Onor. Curtea de Apel a putut deci constata că s'a îndeplinit ultimul act de executare pentru punerea în posesia lui Bernard Lobelsohn“.

Având în vedere că din deciziunea supusă recursului rezultă că Curtea de fond pentru a admite apelul făcut împotriva jurnalului tribunalului prin care se respinsese ca prematură cererea lui Bernard Lobelsohn de a se da încheerea care să constate desăvârșirea executării, motivează în esență, că încheerea prevăzută de art. 403 pr. civ este actul care închide părții adverse dreptul la o contestație viitoare legiuitorul nesubordonând darea acestei încheeri de existența sau neexistența vre-unei contestațiuni care în cazul când se va admite, face ca jurnalul de confirmarea executării să rămână fără efect.

Având în vedere că prin motivul de casare reprodus mai sus, recurentul susține că instanța de apel hotărând astfel, a violat dispozițiunile art. 402-403 pr. civ., prin aceia că întrucât o exista contestațiune pendinte de a fi judecată în apel, executarea nu putea fi socotită ca definitivă și deci nu se putea da încheerea cerută în baza textelor arătate.

Considerând că art. 403 pr. civ. după ce în primul aliniat prevede ca în materie de executare silită, contestațiunile se pot face în tot timpul cât va ține executarea, prin alin. al doilea arată că odată săvârșit cel din urmă act de executare, act care potrivit ultimului aliniat este încheerea pe care Tribunalul va trebui să o dea constatând săvârșirea în fapt a executării, nu se va mai primi nicio contestațiune asupra acestei executări,

Considerând că din aceste dispozițiuni rezultă că formalitatea încheerii prescrisă de art. 403 are un singur scop și efect și anume de a fixa momentul până la care se pot introduce contestațiuni asupra unei executări, mărginind astfel dreptul celor interesați în această privință numai până la darea unei atari încheeri.

Că de aci urmează că existența unei încheeri nu constituie un impediment la cercetarea unei contestațiuni care fiind introdusă mai înainte de a se fi dat încheerea prevăzută de art. 403 menționat nu s'ar fi rezolvat încă până la darea acestei încheeri.

Considerând că în speță faptul că se introdusese împotriva executării o contestațiune și împotriva sen-

tinței de respingerea ei, contestatorul făcuse sau era încă în termen de a face apel nu putea fi un motiv pentru Tribunal de a respinge cererea ce făcuse potrivit art. 403 de către cel pus în posesie, de a se da încheerea care să constate săvârșirea executării și că deci Curtea de fond admitând apelul și hotărând că o asemenea încheere poate fi dată independent de existența unor asemenea contestațiuni a făcută o bună aplicațiune a legii.

Că dar, motivul de casare urmează a fi primit ca nefondat și prin consecință a respinge recursul ca atare.

Apreciind asupra cheltuiilor de judecată solicitate de intimatul Bernard Lobelsohn, Curtea le fixează la suma de 3.000 (trei mii) lei, obligând pe recurent la plata lor. Pentru aceste motive, respinge.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. III-a

Audiența de la 5 Martie 1935

Președinția D-lui D. G. Lupu, președinte

H. O. Spiegler și alții cu Chaim Thierer și alții

SOCIETĂȚI COMERCIALE. — ASOCIAT. — CAUZE DE EXCLUDERE. — ART. 1 ȘI 189 COD. COM. ART. — 1523 ȘI 1531 COD. CIVIL.

Cu toate că potrivit art. 1 cod. com., acolo unde acest codice nu dispune, se aplică normele prevăzute de codul civil, totuși cazurile de disoluțiune a unei societăți civile nu pot constitui motive de excludere a unui asociat dintr'o societate comercială, de oarece legiuitorul comercial determinând în mod lămurit prin art. 189, clauzele de excludere a unui asociat dintr'o societate comercială, înseamnă că a înțeles să deroghe de la dispozițiunile codului civil, astfel că dispozițiunile acestui cod, nu mai pot fi invocate în completarea celor cuprinse în codul comercial.

No. 432. — Respins recursul făcut de către H. O. Spiegler și Solomon Brauner în contra deciziei cu No. 112/932 a Curții de Apel Iași S. I. în proces cu Chaim Thierer.

Curtea deliberând,

Asupra recursului de față ;

Având în vedere deciziunea cu No. 112 din 5 Decembrie 1932 a Curții de Apel Iași Secția I-a, prin care s'a respins ca nefondat apelul făcut de H. O. Spiegler și Solomon Brauner în contra sentinței cu No. 855/931 a Tribunalului Iași Secția II-a, menținându-se astfel soluțiunea Tribunalului prin care s'a respins cererea făcută de numiții apelanți de a se exclude din Societatea în nume colectiv „Bucovina“ asociatul Chaim Thierer pentru cauză de insolvabilitate :

Că pentru a decide astfel, Curtea constată că codul comercial care reglementează cazurile de excludere, nu prevede și insolvabilitatea unui asociat ca trăgând după sine o asemenea consecință și că dispozițiile codului civil cu privire la modul de dizolvare a unei societăți nu se pot extinde în baza art. 1 c. com. materiei comerciale a excluderei unui

asociat, această materie având o reglementare specială; că în orice caz, Curtea constată că Chaim Thierer nu este în stare de insolabilitate:

În contra acestei deciziuni H. O. Spiegler și Solomon Brauner au făcut recursul de față:

Văzând motivul I de casare în cuprinderea următoare:

„Violarea și greșita interpretare a art. 188, 189 și 191, 193 c. com. a art. I c. com. și art. 1523 și 1531 c. civ.

„Din combinarea și interpretarea dispozițiilor a acestor texte rezultă, contrar celor afirmate de Curtea de fond, că motivele de dizoluție a societăților prevăzute de codul civil se aplică și societăților ce se găsesc sub regimul codului de comerț, și că în tot cazul motivele de dizolvare a societăților, fie civile, fie comerciale, constituiesc a fortiori cauze de excludere a asociaților dintr'o societate comercială, pentru că situațiunile, ce pot determina efecte generale ca aceia la desființării societății însăși și al lichidării totale, pot cu atât mai mult produce efecte de aceeaș natură, dar mai restrânse, cum este excluderea unui asociat, când societatea continuă să existe între ceilalți asociați și față de terții, și când are loc o lichidare parțială ce privește numai drepturile asociatului îndepărtat.

„Afară de această, cauzele de excludere nefiind enumerate de lege, în mod limitativ, cum greșit afirmă Curtea din Iași și un asociat comerciant putând fi exclus pentru cauză de faliment, care este pentru comercianți ceea ce este deconfitură pentru civili, urmează de aici că un asociat civil poate fi exclus dintr'o societate comercială pentru cauză de insolabilitate.”

Având în vedere că prin acest motiv recurenții se plâng de violarea și greșita interpretare a art. 188, 189, 191 și 193 c. com., a art. I c. com. și a art. 1523 și 1531 c. civ. prin aceia că potrivit acestor texte motivele de dizolvare a societăților civile se aplică și în materie comercială și că motivele de dizolvare fie civilă fie comercială, constituiesc cauze de excludere din societățile comerciale; că cauzele de excludere din codul comercial nu sunt limitative:

Considerând că art. 189 c. com. care reglementează cauzele de excludere a unui asociat dintr'o societate comercială nu prevede între aceste cauze și situațiunea de insolabilitate sau deconfitură a unui asociat;

Că potrivit art. I cod com. în materie comercială se aplică dispozițiunile codului comercial iar acolo unde acest codice nu dispune se aplică normele prevăzute de codul civil;

Că în cadrul principiului consacrat de legiuitor prin art. I c. com. urmează a se decide că acolo unde codul comercial a reglementat o materie printr'o serie de dispozițiuni de amănunt, — în ipoteza că aceiași materie se află tratată și de codicele civil — prin aceasta înseamnă că legiuitorul comercial a înțeles să deroge dela dispozițiunile codului civil, astfel că dispozițiunile acestea nu mai pot fi invocate în completarea celor cuprinse în codicele de comerț;

Că în speța de față, cauzele de excludere a unui asociat dintr'o societate comercială fiind în mod lămurit determinate de codul comercial, urmează că enumerarea din art. 189 c. com. este limitativă, neputându-se adoga alte situațiuni peste cele prevăzute de acest text: că singura extindere ce s'ar putea face ar fi aceia că o cauză de dizolvare a societății prevăzută de codul comercial să se poate aplica pentru excluderea unui asociat dintr'o societate comercială, dat fiind că dacă o asemenea cauză poate produce un efect mai puternic care duce la desființare, poate fi aplicată în aceeași materie și cu un efect mai restrâns;

Că însă, cazurile de dizoluțiune a unei societăți civile nu pot constitui motive de excludere a unui asociat dintr'o societate comercială pentru considerațiunile expuse mai sus;

Că dispozițiunea cuprinsă în art. 1531 c. civ. și după care prevederile codului civil referitoare la societăți se aplică și societăților comerciale ar fi fost valabilă încauză numai sub imperiul codului comercial dela 1840 care nu cuprindea norme pentru excluderea asociaților, nu însă și astăzi când această materie este în mod special reglementată prin secția V din titlul VIII a codului de comerț dela 1887 actualmente în vigoare.

Că deci motivul de casare fiind nefondat urmează a fi respins și fără a se mai examina și motivul II de casare, întreg recursul cată a fi respins ca neondat.

Văzând și cererea de cheltueli de judecată și apreciind.

Pentru aceste motive, respinge,

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. III-a

Audiența de la 23 Iulie 1935

Președinția D-lui C. Alimănescu, consilier

Societatea Hotelurilor și Cazinoului Sinaia cu Statul Român și Eforia Spitalelor Civile

ACT ADMINISTRATIV DE AUTORITATE.—ACȚIUNE ÎN CONTENCIOS ADMINISTRATIV.—CERERE DE SUSPENDARE.—ART. 107 DIN CONSTITUȚIE.—ART. 1 ȘI UR.M. DIN LEGEA CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV.—ART. 41 PR. CIVILĂ.

Instunța de contencios administrativ având competența mărginită de art. 107 din Constituție și de art. 1 și urm. din legea contenciosului, ea poate numai constatând ilegalitatea actului administrativ să-l anuleze, dar nu să îi și suspende executarea, până la pronunțarea anulărei, ast-fel că dispozițiunile art. 401 pr. civilă aplicabile în ce privește suspendarea actelor judecătorești, nu-și pot primi aplicarea și în materie de acte administrative cari sunt executorii prin ele înșile.

No. 316. — Respinsă cererea de suspendarea executării făcută de Societatea Hotelurilor și Cazinoului din Sinaia în proces cu Statul Român și Eforia Spitalelor Civile.

Curtea.

Asupra cererii făcută de Societatea Hotelurilor și Cazinoului din Sinaia, cu petiția înreg. la No. 9609/935, prin care cere suspendarea executării măsurilor luate de către Ministerul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale, și de către Ministerul de Interne de a li se opri exploatarea jocurilor în Cazinoul din Sinaia, între orele 10 și 16, aceasta până la judecarea acțiunii în contencios ce au intentat contra ziselor autorități și care are termen la 5 August 1935.

Având în vedere actele din dosar și susținerile orale și scrise ale părților.

Având în vedere că prin acțiunea în contencios administrativ, introdus prin petițiunea înreg. la No. 2954/935, Iulie 5, Societatea Hotelurilor și Cazinoului din Sinaia, cer anularea actelor administrative de autoritate ale Ministerului Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale, executate de către Ministerul de Interne, prin Poliția Orașului Sinaia, și anume adresa No. 1321 din 12 Iunie 1933, a Ministerului Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale, ordinul cu data de 15 Iunie 1935, semnat de Ministerul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale, prin dl. Secretar General G. Gheorghiu, cum și orice alt ordin scris sau verbal prin care s'a dispus oprirea exploatarei jocurilor în Cazinoul din Sinaia, între orele 4 dim. și 16, măsuri cari au fost aduse la îndeplinire prin intermediul Poliției Sinaia și a dispune ca exploatarea acestor jocuri să se facă ca și în precedent, conform contractului de concesiune, în fiecare zi, cu începere dela ora 10 dim. și până la spargerea jocurilor.

Având în vedere că în urma acestei acțiuni și pe baza ei, s'a introdus prezenta cerere, motivată în drept pe disp. art. 401 din proc. civilă, prin care se solicită suspendarea executării actelor atacate și a măsurilor luate în baza lor, până la judecarea acțiunii în contencios.

Având în vedere că pentru rezolvarea acestei cereri, este necesar a se analiza care este competența instanței de contencios și caracterul deciziilor pe care ea le pronunță.

Având în vedere că instanța de contencios are competența mărginită, de art. 107 din constituție și de art. 1 și urm. din legea contenciosului. Ea poate, constatând ilegalitatea actului, să-l anuleze ;

Că, decizia pronunță cu toate că este dată în primă și ultimă instanță, deci definitivă, este de drept suspendată în executare, prin facerea recursului în Casație, conform art. 11 alin. final al aceleiași legi.

Că, în drept administrativ, actele administrative sunt executorii prin ele înșile și aceasta este una din caracteristicile care le deosebesc de actele judecătorești, cari nu sunt executorii decât în cazurile și cu formele prevăzute de lege ;

Că, legea contenciosului administrativ, care este singura ce legiferează această materie și care determină competența justiției în chestiuni de contencios administrativ, nicăieri nu dă dreptul Justiției de a suspenda provizoriu sau anticipat actele administrative ce sunt supuse judecății ei, ci dimpotrivă declară că execu-

tarea hotărârilor este în funcțiune de recursul în casație, de unde rezultă că, în afară de drepturile de pronunță însuși anularea actului, nu are dreptul de a-i suspenda în mod provizoriu executarea lui ;

Că de altfel, dreptul de a suspenda în mod provizoriu un act administrativ până la judecarea lui, nu s'ar concilia nici cu principiile dreptului nostru public, care are la bază ideea de separațiune a puterilor ;

În adevăr, acest principiu a fost înrânt numai prin dreptul care Constituția l-a dat Justiției de a anula actul administrativ în caz de constatare a ilegalității lui, principiu ce este de cea mai strictă interpretare. Aceasta presupune că actul administrativ, până la desființarea lui de către Justiție ramane în picioare și își conservă calitatea lui de executoriu ;

Ca deci în materie de contencios, urmează a se aplica regulile speciale de drept administrativ, iar nu acelea ale dreptului comun care nu-și au aplicarea decât când legile administrative tac și nu prevad nimic — și prin aceasta răspundem și adagiului cine poate mai mult poate și mai puțin — instanțele de contencios având dreptul prin dispozițiile lor speciale să anuleze actul administrativ, dar nu să îl suspende executarea până la pronunțarea anularii și deci art. 401 din proc. civ. nu-și gasește aplicarea în speță, neaflându-ne în ipoteza executării unei hotărâri judecătorești, nici în fața unei contestații, actul executat nehind al Curții de Apel și neexecutându-se de Curte.

Având în vedere că Societatea reclamantă își întemeiază cererea sa și pe dispozițiunile art. 68 alin. 3 și 4 din legea de organizare a Curții de Casație din 17 Februarie 1912 ;

Acest articol însă care prevede posibilitatea de suspendare provizorie, a actelor administrative de autoritate, făcea parte din sistemul de contencios administrativ de atunci, așa cum el fusese reglementat în mod timid și incomplet, nu prin lege proprie, ci prin legea de organizare a Curții de Casație din 17 Februarie 1912, care nu era în realitate în această chestiune decât vechea lege a Curții de Casație din 1 Iulie 1905, cu modificările din Februarie 1912, și deci fața de sistemul creat de Constituție la 1923, și întregit prin legea contenciosului administrativ, din 25 Decembrie 1925, nu se mai poate vorbi de menținerea în vigoare a unor dispozițiuni dintr'un sistem vechi și înlocuit cu altul nou.

Că, de altfel, chiar dacă s'ar admite că art. 68 din vechea lege a Curții de Casație este și astăzi în vigoare, încă el nu ar rezolva chestiunea, căci acel text vorbea de dreptul de suspendare al Curții de Casație, drept ce nu poate fi întins fără text special, și la alte instanțe judecătorești, pentru că acel drept nu aparține oricărei instanțe, ci numai aceleia căreia îi fusese prevăzut în propia ei lege de organizare.

Că astfel fiind, cererea de suspendare făcută de către Societatea Hotelurilor și Cazinoului din Sinaia, devine inadmisibilă și urmează să fie respinsă ca atare.

Pentru aceste motive redactate de D-1 Consilier Constantin Cătuneanu, respinge.

Semnați : C. Alimănescu, C. Cătuneanu, G. Poltzer.

TRIBUNALUL ILFOV S. I. COMERCIALĂ.

Audiența din 11 Septembrie 1935.

Președinția D-lui Hariton Udrea, judecător.

Ștefan Filipescu cu Olimpia Bunescu.

CONTESTAȚIE — PROCES-VERBAL DE SECHESTRU FĂCUT DUPĂ INTRODUCEREA CONTESTAȚIEI. — DACĂ SE POATE RESPINGE CONTESTAȚIA CA PREMATURĂ? — SOLUȚIE NEGATIVĂ.

Deși în genere hotărârile judecătorești sunt declarative de drepturi, momentele ulterioare introducerii acțiunii se pot avea în vedere, când legea nu leagă vre-o decădere de momentul introducerii acțiunii, astfel că o contestație la execuție este valabilă, când înființarea sechestrului, care nu se făcuse în momentul introducerii contestației, se găsește efectuat înainte de judecarea contestației.

No. 1206. — Respinsă cererea făcută de apelant, de a se considere contestația dela prima instanță ca prematură făcută.

Tribunalul,

Asupra apelului introdus de Ștefan Filipescu, din Bucurști, str. Halelor No. 31, prin petiția înregistrată sub No. 32614 din 17 Octombrie 1933, în contra cărții de judecată No. 7235 din 9 Octombrie 1933, a judecătoriei I Urban București.

Având în vedere susținerile părților, actele și lucrările dela dosar.

Având în vedere că apelantul Ștefan Filipescu a susținut, că contestația introdusă de intimata Olimpia Bunescu la prima instanță, în momentul când a fost introdusă, a fost prematură, fiindcă în acel moment, nu se începuse execuția; că execuția s'a pornit mai târziu, prin facerea procesului-verbal de sequestru; că însă cum hotărârile judecătorești sunt retroactive nu are a se cerceta faptul că procesul-verbal s'a făcut mai târziu, ci trebuie văzut momentul când s'a pornit contestația; că în acel moment nefiind începută astfel execuția, apelantul a cerut, față de cele expuse să se respingă contestația introdusă la prima instanță ca prematură făcută;

Considerând că hotărârile judecătorești sunt în genere declarative de drepturi; că dreptul exista înainte de a fi consacrat prin hotărâre; că însă nu este exact să se spună că hotărârile sunt retroactive fiindcă legea nu crează retroactivitatea hotărârilor;

Considerând că dacă hotărârile sunt declarative, nu înseamnă că numai momentul când este introdusă acțiunea, trebuie avut în vedere, iar un moment ulterior nu poate fi avut în vedere, deși legea nu leagă vre-o decădere de momentul introducerii acțiunii; că atunci când nu este un termen pentru introducerea acțiunii, dacă acțiunea avea lipsuri când a fost introdusă, ea poate fi validată ulterior, fiindcă în momentul din urmă acțiunea putea să fie făcută din nou, nu se vede nici o rațiune ca să nu se primească validarea acțiunii.

Considerând că o aplicație a acestui principiu o

găsim în art. 316 pr. civ.; că după acest text apelul trebuie semnat de parte; că după ultimul aliniat al art. 316 pr. civ. este valabil și apelul semnat de altă persoană, când el a fost ratificat în termen; că explicația se găsește în faptul, că dacă partea putea să facă apel în momentul când a fost ratificat apelul, nu este nici o rațiune ca să nu se rețină apelul anterior, ratificat de parte;

Considerând că dacă momentul ulterior introducerii acțiunii se poate avea în vedere, când legea nu prevede un termen pentru introducerea acțiunii, sau când acest termen nu a expirat, în cazul acesta și o contestație la executare își păstrează valabilitatea, când înainte de momentul judecării s'a procedat la execuție prin facerea procesului-verbal de sequestru deși în momentul introducerii contestației nu se făcuse sequestru; că deci dacă la judecarea contestației se putea introduce contestație, contestația făcută nu se mai poate respinge ca prematură, susținându-se ca partea să facă o nouă contestație; ar fi un formalism exagerat, dacă i s'ar pretinde unei părți să-și susțină dreptul său priur'o nouă contestație, când acest drept se putea susține și prin contestația făcută;

Că se stabilește deci din cele expuse că o contestație este valabilă, când înainte de judecarea ei s'a procedat la execuție, prin facerea procesului-verbal de sequestru, deși în momentul introducerii contestației nu se pășise la facerea sechestrului.

Că stabilindu se aceste, incidentul de prematuritate ridicat de apelant sa găsește nefondat și în consecință se respinge.

Semnați: *Hariton Udrea, Manolachi Krupenski.*

COLECȚIA LEGILOR ROMÂNIEI

Sub îngrijirea d-lui Prof. Universitar G. ALEXIANU

A apărut:

Legea și regul. asupra contract. de muncă Lei 30	30
Legea și regulament. Persoanelor Juridice	30
Legea contabilității publice	30
Statutul și regulamentul Funcționarilor Publici adnotat cu jurisprudență la zi . . .	50
Legea pentru contenciosul administrativ cu modificările ulterioare, lucrările preparatorii și jurisprudențe la zi	75
Legea timbrului și a impozitului pe acte și fapte juridice la zi	75
Legea asupra cambiei și biletului la ordin cu instrucțiunile minist. de justiție . . .	20
Legea pentru reglementarea contractului de consignație cu expunere de motive	10
Legea g-rală de pens. adnotată cu jurisp.	80
Legea accel. judec. cu toată jurisp. la zi	30
Legea sanit. și de ocrotire din 13 Aprilie 1033 cu toate modificările la zi	75
Legea asupra impozitului pe lux și cifra de afaceri cu modific. din 1 Apr. 1935 . . .	40

De vânzare la toate librăriile. — Editura „ALCALAY“